

## НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "ПРОБУДА 1914" ИВАЙЛОВГРАД








# ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЧ"ПРОБУДА 1914" ИВАЙЛОВГРАД ЗА 2014 Г.

*Докладът за дейността на Народно читалище „Пробуда 1914” Ивайловград и неговите клонове отчита изпълнението на дейностите по Годишната програма за развитие на читалищната дейност, разработена в изпълнение на чл. 26а, ал.2 от Закона за народните читалища, културния календар, реализираните проекти и внесените отчети за дейността им през 2014 г.*

*Основни направления и приоритети в дейността на читалището в Община Ивайловград са регламентирани и произтичат от ЗНЧ, общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнение на културния календар. Цялата дейност на Народно читалище „Пробуда 1914” Ивайловград през 2014 г. е подчинена на 100 г. от създаването му.*

### ОСНОВНА ЦЕЛ НА ЧИТАЛИЩЕТО Е ДА СЕ УТВЪРДИ КАТО СРЕДА ЗА КУЛТУРНО МНОГООБРАЗИЕ

Подцели:

-  Достъп до информация;
-  Стимулира и популяризира местните занаяти, традиции, бит култура и кулинария;
-  Създава културен обмен и добри партньорства;
-  Сформираниите художествено - творчески форми, участват в празниците на общината по културен календар и в национални и международни форуми;
-  Разработва и реализира проекти пред различни донорски организации;

## 1. Достъп до информация

-библиотека;

Библиотечната дейност е една от основните функции на читалището. В библиотеката се събират, обработват, организират, съхраняват и предоставят за обществено ползване библиотечни и информационни услуги за населението. Тя осигурява свободен достъп за своите читатели, като библиотекарят обръща внимание за привличането на нови читатели сред младите хора, за създаване на трайни навици за четене и получаване на знания и умения. В рамките на тези дейности, с помощта на различни методи и форми на работа (уреждане на кътове с литература, срещи с ученици, литературни четения и др.) се създават условия за пълноценно използване на библиотечния фонд. Библиотечният фонд на НЧ „Пробуда 1914” Ивайловград и неговите клонове наброява общо 57 040 библиотечни единици за 2014 г., новорегистрирани читатели общо: 508, посещения в библиотеките общо: 6998.

Централната библиотека е в Ивайловград и има 34 051 тома библиотечен фонд, читатели – 368 и посещения за годината – 5 934. Новопостъпилата литература, закупена и от дарения, е 70 тома. За популяризиране на дейността и фонда си библиотеките организират открити уроци, културни мероприятия, изложби, инициативи свързани с книгата, запознаване на ученици с начина на ползване на необходимата литература в библиотеките и изискванията към тях.

### **Културни мероприятия организирани от библиотеката:**

- Изнесена презентация "Пътят на Васил Левски от Карлово до Къкриня" в Дом за стари хора;
- Тематични табла и документални книги за живота и делото на Апостола в клон Лъджа;
- Музикално - поетична програма изнесена от "Дамски хор за обработен и изворен фолклор" по случай Бабинден в клон Лъджа, организирано празненство от библиотеката в клон Свирачи по случай празника;
- Изработване на мартеници в демонстрационната работилница в клон Лъджа;
- Посрещане на Баба Марта от ученици от втори клас съвместно с клон Лъджа;
- В клон Лъджа също посрещнаха Баба Марта с участието на деца от ОДЗ кв. Лъджа;
- Посещение на Дом за стари хора от клуб "Приатели на книгата" по повод празника на жената 8-ми март, празненства по случай празника организирани от клоновете, Лъджа и Свирачи;
- Първа пролет в библиотеката с ученици от 3 -ти клас, разговор за настъпващите пролетни празници;
- Организирана изложба по случай християнския празник Цветница от клон Свирачи и Лъджа;
- Седмица на детската книга: "Маратон на четене" в ОДЗ Ивайловград; шафетно четене с ученици от СОУ "Христо Ботев"; четене на приказки на чужд език с ученици, изучаващи френски език; четене на стихове от деца от клуб "Приатели на книгата" пред дома за стари хора в Ивайловград; четене на лирика от Евтим Евтимов с участие на ученици и зам. кмета г - жа Недялкова, "Парад на приказката". Седмичната на детската книга бе отбелязана и от клоновете - Свирачи се включи в маратон на четенето и Лъджа с детско шоу - Карнавал;
- Празник в клон Славеево по случай 1 - ви юни;
- "Забавно лято"- летни занимания в библиотеката и извън нея с местни деца и гости на града;

### **Социална дейност на библиотеката:**

- Участие във Великденския базар с благотворителна цел - "Да боядисаме заедно и да помогнем;
- Поставяне на къщички за книги на възлови места за отдых, където всеки може да остави своя книга, която вече е прочел и да вземе друга;
- Участие в Благотворителен коледен базар;
- Доставка на книги по домовете на хора в неравностойно положение;
- Библиотеката при клон Лъджа, заедно с ученици от СОУ "Христо Ботев", организира почистване на манастира "Св. Св. Константин и Елена" под мотото „Пази природата! Тя е наша!”, както и посещение на крепостта Лютица;

### **Обучения и семинари:**

- библиотекарите взеха участие в Регионален работен семинар в РБ „Христо Смирненски“-гр. Хасково на тема „Регистрация и обработка на библиотечния фонд“, „Справочно-библиографски и краеведски колекции и услуги“, „Традиции и технологии в помощ на информирания читател“.

### **- библиотечно - информационен център;**

С навлизането на информационните технологии компютрите са все по-необходими в ежедневноста им работа. Достъпът до информация, знания, комуникация и учене през целия живот се налага в последно време с предоставянето на компютърни и интернет услуги. **Библиотечно – информационният център** продължи своята работа по проект „Глоб@лни библиотеки - България“ до края на 2014 г. Центърът ще продължава да работи и през 2015 г. към фондация „Глоб@лни библиотеки - България“.

## **2. Стимулира и популяризира местните занаяти, традиции, бит култура и кулинария**

- През последните три години едно от значителните събития, които провежда читалището със своите фолклорни състави и с международно участие, е фестивалът на традиционните храни, поминък и занаяти „Кулинарното наследство на Тракия“. Читалищната институция, със съдействието на Община Ивайловград и местната общност, поставя началото на провеждането на традиционен местен ежегоден фестивал. С него се обединяват усилията на местните институции, земеделски производители, занаятчии и бизнес, като се прави реклама на поминъка на района. Подобрява се културния обмен, дава се възможност за срещи с производители и привличане на нови участници. Провеждането на фестивала е поредна стъпка за трансгранично европейско сътрудничество.

- Фолклорните групи към читалището и неговите клонове запазват, съхраняват и популяризират бита и културата на нашия район: Кукерска група към клон Лъджа, коледарските и лазарските групи към клоновете Свирачи и Лъджа всяка година пресъздават обичаите Лазаруване и Коледуване, а нашата гордост- кукерите и тази година, както всяка, взеха участие в кукерските игри "Сурва"- гр. Перник. Певческите фолклорни формации от самото си създаване и до днес изпълняват автентични традиционни песни и участват във всички общински празници и национални и международни форуми : Женска група за автентичен фолклор- клон Свирачи, с традиционна малоазийска носия донесена от техните прадеди, изпълняват песни , които са научили от своите баби и дядовци и ги разпространяват и предават на младото поколение, Дамски хор за обработен и изворен фолклор също популяризира българската народна музика с участия из цяла България и чужбина, а Групата за източнородопски песни-клон Славеево, не само изпълняват автентични родопски песни, но и пресъздават различни родопски обичаи.

- Работата на Експозиционен център на родовата памет в клон Лъджа продължава- центърът посрещна гости и туристи.

## **3. Създава културен обмен и добри партньорства**

- Читалището има сключено споразумение с Асоциация на народните читалища- Община Димитровград. Целта на споразумението е да поддържаме между читалищата взаимен културен обмен;

- През последната година създадохме добри контакти с женския съюз в съседна Р Гърция, село Кипринос. Наши състави бяха поканени да гостуват на събори в с. Комара, Малка

Доксапара и Спилио, а след това всички те участваха във Фестивала "Кулинарното наследство на Тракия";

- Три поредни години поддържахме културен обмен с Р Турция. Те се включват във Фестивала "Кулинарното наследство на Тракия" с техни традиционни продукти и предизвикват голям интерес сред местното население;

- Читалището създава контакти с гр. Лонго -Р Франция, а в последствие следва и побратимяване с Община Ивайловград. От тогава до сега се поддържат контакти и обмен на групи от различни социални сфери;

- Читалището е член на Съюза на народните читалища и ЧАР - ЮГ, която обхваща читалищата от южна България. Като членове ние популяризираме дейността на НЧ "Пробуда 1914" Ивайловград, създаваме добри партньорски взаимоотношения за работа по различни проекти;

- Работи съвместно с всички културни институции в града, общинска администрация- Ивайловград, местния бизнес, кметства, училища, пенсионерски и младежки клубове;

#### 4. Сформираниите художествено - творчески форми участват в празниците на Общината по културен календар и в национални и международни форуми

- Участие на Кукерски състав към клон Лъджа в XXIII Международен фестивал за кукерски и маскарadni игри "Сурва" в гр. Перник, откъдето се завърнаха със специалната награда на кмета на гр. Перник;

- Организирана дегустация на вина в клон Свирачи съвместно с кметството по случай празника Трифон Зарезан;

- Читалището организира поетично - музикална вечеринка, с участието на групата по художествено слово и група за стари градски песни "Незабрава", посветена на 100 години от създаването на читалището в Ивайловград и празника на града ни - 14 февруари. Вечеринката се проведе в Мутафчиевата къща, в която бе пресъздадена обстановка от началото на 30-те години, беше ни предоставена изложба от местен бизнесмен на първия издаван вестник в Ивайловград- "Беломорец". Събитието предизвика интереса на ивайловградчани и гости на града. Присъстващите бяха и участници, като дрескода на събитието беше от началото на XX век.

- Клон Лъджа организира традиционния празник Кукеровден;

- Съвместно с Община Ивайловград чествахме 136 г. от Освобождението на Р България. Тържеството се проведен на градския площад с участието на читалищни състави и ученици от СОУ "Хр. Ботев";

- Дамски хор за обработен и изворен фолклор към клон Лъджа изнесе музикално- поетична програма в Дом за стари хора Ивайловград, по случай Бабинден, както и за 8-ми март;

- Певческите състави: Дамски хор за обработен и изворен фолклор, Женска група за автентичен фолклор, Група за източнородопски песни от клоновете Лъджа, Свирачи и Славеево, както и ТА "Мераклии" взеха участие във фестивала на тракийския фолклор, музика, танци, обичаи и други изкуства "Събрали са се събрали" гр. Хасково. Всички групи получиха парични награди и грамоти;

- По повод пролетните празници - Лазаровден и Цветница в клоновете Лъджа и Свирачи лазарските групи посетиха всеки дом в селото с наричания за здраве и берекет. Организираните бяха и изложби;
- Съвместно с Община Ивайловград, училищата в с. Железино и с. Белополци, както и местни доброволци на Великден организирахме Благотворителен базар "Да боядисваме заедно, за да помогнем". Базарът бе посетен от много ивайловградчани и гости на града ни, които се повеселиха и си закупиха от изработените великденски сувенири и взеха участие в организираните работилнички;
- Група за стари градски песни "Незабравя" изнесоха програма в Дом за стари хора по случай Великден;
- В чест на християнския празник Великден в клон Лъджа се проведе концерт с участието на самодейци и самодейни състави към читалището;
- Участие на Дамски хор за обработен и изворен фолклор в дните на възрожденската и патриотична песен под мотото "Топчето пукна" в гр. Клисурса;
- Клуб "Viva la musica" с лектор г-жа Елена Грудева, проведе 2 сбирки през този творчески сезон - "200 години с музиката на Вагнер и Верди" и "Всичко българско и родно - Първо поколение композитори";
- 24 - ти май ден на славянската писменост и на българската просвета и култура бе отпразнуван с голям благотворителен концерт в залата на читалището, с участието на наши самодейни състави и ученици от СОУ "Хр. Ботев";
- Дамски хор за обработен и изворен фолклор взе участие в Международен фолклорен фестивал "Песни и танци без граници"- Свиленград
- През летните месеци, по повод 100 години от завръщането на българите от Мала Азия, се проведе чествания в кв. Лъджа и селата Свирачи, Орешино и Плевун. В с. Свирачи и кв. Лъджа главни организатори на събитието бяха кметствата по места, Община Ивайловград, клоновете и инициативни комитети с представители на местната общност. А в с. Плевун и с. Орешино взеха участие състави и самодейци от театралния състав към читалището. По повод тези чествания във всички тези села бяха издадени книги свързани с миналото, бита и традициите на малоазийските българи. В с.Свирачи бе изнесен спектакълът "Завръщане към корена", а кв. Лъджа пресъздадоха автентична седянка и възстановка на завръщането. Обследвани бяха родовете в населените места и се създадоха големи родословни дървета;
- Група за стари, градски песни "Незабравя" изнесе програма посветена на Ивайловград, по повод 100 г. читалище, в селата: Камилски дол, Гугутка и Кондово, както и пред пенсионерски клуб от гр. Свиленград;
- В чест на Еньовден винарска изба "Ямантиев" организира празник на билките в двора на избата си. Пред много гости и туристи ТА "Мераклии" и Женска група за автентичен фолклор- клон Свирачи изнесоха богата фолклорна програма;
- За втора поредна година Женска група за автентичен фолклор клон Свирачи получи покана за участие в VI - ти фестивал на хляба в с. Рабово и се завърна с награда;
- Читалището взе участие и в Националния младежки тракийски събор "Илиева нива", като се включи в организацията и с участие на балетна школа и ТА "Мераклии";
- Камерна формация "Армира" представи акустична палитра "Достойно ест" в Общински исторически музей Ивайловград, дни преди заминаването си за Р Франция, където изнесе концерт от църковни песнопения в побратимения ни град Лонго;

- Дамски хор за обработен и изворен фолклор взе участие във Втори фолклорен фестивал "Златен орех"- с. Орешец, от където се завръщат със златна статуетка и грамота за отлично представяне;
- За трета година се проведе фестивалът на традиционните храни, поминък и занаяти "Кулинарното наследство на Тракия". С всяка изминала година фестивалът става все по - популярен и предизвиква все по - голям интерес сред местната общност, гостуващи състави, занаятчии и производители, гости на града и печели все повече съмишленици и почитатели. Участие взеха селата от община Ивайловград: Свирачи, Драбишна, Кондово, Долно Луково, Хухла, Покрован, Плевун, Горноселци, Гугутка, Славеево, кв. Лъджа, самодейните състави към читалището и клоновете, хор Яни Попов към тракийско дружество Тракия, гостуващи производители, занаятчии и кулинали, не само от България, но и от Р Турция, Р Гърция, Р Франция;
- Дамски хор за обработен и изворен фолклор участва във фолклорния фестивал "С вяра в доброто и надежда в бъдещето" в с. Добрич. Хористките се завърнаха със златен медал и грамота, а ръководителката на хора, Марияна Проданова, със сребърно отличие за индивидуално изпълнение;
- В началото на декември съвместно с Община Ивайловград и ТИЦ организирахме запалване на светлините на елхата на градския площад;
- За поредна година бе организиран и благотворителен Коледен базар в Муцафчиевата къща, съвместно с ТИЦ и Община Ивайловград;
- Група за стари градски песни "Незабрава" изнесоха програма в Дом за стари хора по случай коледно - новогодишните празници;
- Коледарската група от клон Лъджа в нощта на Бъдни вечер благославяше семейства за здраве и берекет през следващата година;

## 5. Разработва и реализира проекти пред различни донорски организации

- През 2012 г. читалището подава заявка в Дирекция бюро по труда гр. Свиленград, за набиране на служители по програма "Подкрепа за заетост". През 2014 г. заявката ни бе одобрена и в читалището започнаха работа 6 човека за 6 месеца. Новоназначените служители се адаптираха много бързо към спецификата на работата в читалището и подобриха качеството на обслужване, в библиотеката, библиотечно - информационния център, демонстрационните работилнички, Арт - школата и различни дейности по културния календар;
- Спечелен проект по схемата за целево финансово подпомагане на дейността на народните читалища от Министерство на културата в направление, "Художествено - творческа дейност" в размер на 4 000 лв.
- През 2014 г. Община Ивайловград спечели проект "Подобряване на центрове за предоставяне на културни услуги чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност в гр. Ивайловград, Община Ивайловград". Проектът включва извършване на строително-монтажни работи по реконструкция на сградите на двете читалища - в гр. Ивайловград и клон Лъджа, чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност и закупуване на технологично оборудване. От месец ноември 2014 г. двете читалища са в ремонт.

## 6. Разходвани средства от бюджета за 2014 г.

През изминалата година читалището работи по утвърдени субсидии, отпуснати от държавния и общински бюджет и финансови постъпления от наеми, такси, членски внос, дарителства, билети. Държавната субсидия за 2014 г. е на стойност 53 368 лв. за 8 щатни бройки при държавен стандарт 6000 лв. и общинска субсидия в размер на 50 000 лв.

Съгласно ЗНЧ читалището представя ежегодно пред Кмета на Общината и Общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение годишната програма за дейността си и за изразходваните от приетата програма средства през предходната година.

В тази връзка общият размер на изразходваните от допълваща субсидия, постъпили от Община Ивайловград и обезпечили Програмата за дейността на читалището за 2014 г. е 50 000 лв., разпределена както следва:

- Разплащане по договор Р4/30.09.2008 г. - **34 457 лв.**
- За хонорари и осигуровки на художествени ръководители за творчески сезон 2013/2014 г. - **10 361 лв.**
- За командировки - **5 182 лв.**

## 7. Здравословни и безопасни условия на труд

Разработена е политика за здравословни и безопасни условия на труд. Сключен е договор със Служба за трудова медицина за здравословното състояние на щатния и хоноруван персонал.

## 8. Заключение

Въз основа на представения дотук доклад за дейностите доказваме, че читалището се е утвърдило като общественозначима институция през годините, каквато е била и все още е негова цел - да обединява, съхранява и популяризира бита, културата и духовността. Продължаваме да търсим нови партньорства с други читалища и институции за още по – добро реализиране на дейностите и тяхното популяризиране.

*Годишният отчет за изпълнение на Програмата за дейността беше приет от ЧН на Заседание № 11 с Решение № 1 от дата 27.03.2015 г.*

**Елена Бойназлиева – секретар на НЧ „Пробуда 1914“ Ивайловград**